

به نام خدا

بسته پیشنهادی اتاق ایران در خصوص شعار سال "تولید؛ پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها" (الزامات و راهکارها)

ویرایش چهارم

مرکز پژوهش‌های اقتصادی اتاق ایران

تیر ۱۴۰۰

عنوان گزارش:

تولید؛ پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها الزامات و راهکارها (ویرایش چهارم)

مدیریت پژوهش‌های اقتصادی

تهیه‌کننده: فرزانه صمدیان

باهمکاری: شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، کمیسیون‌های تخصصی اتاق ایران (احداث و خدمات فنی مهندسی - حقوقی و حمایت‌های قضایی و مقرراتی - حمل‌ونقل و لجستیک - صنایع - فناوری اطلاعات و ارتباطات - کسب‌وکارهای دانش‌بنیان - گردشگری و کسب‌وکارهای وابسته - مالیات، کار و تامین اجتماعی - معادن و صنایع معدنی) معاونت استان‌ها و تشکل‌های اتاق ایران (استان‌ها: اردبیل - ارومیه - اصفهان - آبادان - بندرعباس - بیرجند - زاهدان - زنجان - ساری - سمنجان - گرگان و تشکل‌ها: انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران (ستصا) - انجمن شرکت‌های مهندسی و ساخت (صنایع نفت و نیرو) - انجمن صادرکنندگان صنعتی معدنی و خدمات مهندسی - انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی - سند یکای تولیدکنندگان کاغذ و مقوای ایران - سندیکای صنعت مخابرات ایران - شرکت مهندسی زیستی آروکو)

ناظران علمی: دکتر محمد قاسمی، منیره امیر خانلو، شیما حاجی نوروزی

تاریخ انتشار: خرداد ۱۴۰۰

طبقه‌بندی موضوعی: اقتصاد ایران

واژه‌های کلیدی: تولید، حمایت از تولید، موانع پیش‌روی تولید، الزامات حمایت از تولید

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

تولید؛ پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها (الزامات و راهکارها) (ویرایش چهارم)

خرداد ۱۴۰۰

استمرار تأکید بر ظرفیت‌های تولیدی در شعار سال‌ها اخیر

تولید؛ پشتیبانی‌ها و
مانع‌زدایی‌ها

۱۴۰۰

جهش تولید

۱۳۹۹

رونق تولید

۱۳۹۸

حمایت از کالای
ایرانی

۱۳۹۷

ضرورت توجه مضاعف **مسئولان و مقامات دستگاه‌های اجرایی و قانون‌گذاری** را به ارتقای ظرفیت‌های تولیدی کشور، به‌عنوان تنها علاج گذر از شرایط خطیر کنونی مشخص می‌سازد.

منطق علمی احصاء چالش‌ها

به منظور جلوگیری از **برداشت سلیقه‌ای** در شناسایی و هدف‌گذاری برای رفع مهم‌ترین موانع پیش‌روی فعالان اقتصادی، بر اساس شاخص‌های توضیح‌دهنده وضعیت محیط کسب‌وکار کشور، مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی فعالان اقتصادی احصاء شود.

شاخص سهولت انجام کسب‌وکار

✓ مقیاس عینی از قانون‌گذاری و تنظیم مقررات
در زمینه‌های:

- شروع کسب‌وکار
- پرداخت مالیات
- اخذ مجوز ساخت‌وساز
- تجارت فرامرزی
- ثبت مالکیت، اخذ اعتبار
- الزام‌آور بودن اجرای قراردادها
- حمایت از سهامداران خرد
- ورشکستگی و پرداخت دیون

شاخص پایش محیط کسب‌وکار

- ✓ ادراک فعالان اقتصادی از محیط کسب‌وکار
- ✓ پنج مانع اصلی پیش‌روی کسب‌وکارها

نظر سنجی وزارت صمت

- ✓ نظر سنجی وزارت صمت از ۹۵۵ فعال اقتصادی در فرودین ماه سال جاری

نظرخواهی از واحدهای تابعه اتاق‌های بازرگانی

- ✓ کمیسیون‌های تخصصی اتاق ایران
- ✓ تشکل‌های وابسته به اتاق ایران
- ✓ اتاق‌های استانی
- ✓ اسناد قبلی

شواهدی از وضعیت محیط کسب و کار کشور: شاخص سهولت انجام کسب و کار

مقایسه وضعیت ایران در شاخص سهولت انجام کسب و کار

تغییرات شاخص کل و نماگرها در گزارش ۲۰۲۰ با گزارش ۲۰۱۹ میلادی (بازبینی شده)

رتبه	امتیاز (۱۰۰ بهترین)			شاخص / نماگر
	تغییر امتیاز	۲۰۲۰	۲۰۱۹	
۱۲۷	-۰.۱	۵۸.۵	۵۸.۶	شاخص کل
۱۷۸	۰	۶۷.۸	۶۷.۸	▪ شروع کسب و کار
۷۳	۰.۴	۷۱.۲	۷۰.۸	▪ اخذ مجوزهای ساخت و ساز
۱۱۳	۰.۱	۶۹.۴	۶۹.۳	▪ دسترسی به برق
۷۰	-۰.۹	۶۸.۱	۶۹	▪ ثبت مالکیت
۱۰۴	۰	۵۰	۵۰	▪ اخذ اعتبار
۱۲۸	۰	۴۰	۴۰	▪ حمایت از سهامداران خرد
۱۴۴	۰	۵۹.۵	۵۹.۵	▪ پرداخت مالیات
۱۲۳	۰	۶۶.۲	۶۶.۲	▪ تجارت فرامرزی
۹۰	۰	۵۸.۲	۵۸.۲	▪ الزام آور بودن اجرای قراردادها
۱۳۳	-۰.۵	۳۵.۱	۳۵.۶	▪ ورشکستگی و پرداخت دیون

جدیدترین تحولات انجام گرفته در خصوص مجوزهای شروع کسب و کار

۱
تصویب نامه مصوبه ۱۳۹۹/۰۷/۲۷ هیأت وزیران
در خصوص ثبت و شناسه یکتای مجوز

۲
ابلاغ قانون اصلاح مواد ۱ و ۷ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل
۴۴ قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن، مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳

در صورت اجرای این دو مصوبه و تکمیل درگاه واحد صدور مجوز کسب و کار

تحول اساسی در شروع کسب و کار در کشور را شاهد خواهیم بود.

لذا پیشنهاد می‌شود طرح تسهیل کسب و کار از دستور کار مجلس خارج شود.

شواهدی از وضعیت محیط کسب و کار کشور: ادراک فعالان اقتصادی از محیط کسب و کار

شاخص پایش محیط کسب و کار

پنج مانع اصلی پیش روی کسب و کارها

(از بهار ۱۳۹۸ تا زمستان ۱۳۹۹ - طی ۸ فصل)

۱ غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات

۲ بی ثباتی سیاست ها، قوانین و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار

۳ دشواری تأمین مالی از بانکها

۴ موانع در فرایندهای اخذ مجوز کسب از دستگاه های اجرایی

۵ فساد و سوءاستفاده از مقام و موقعیت اداری در دستگاه های اجرایی

رویه های ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات

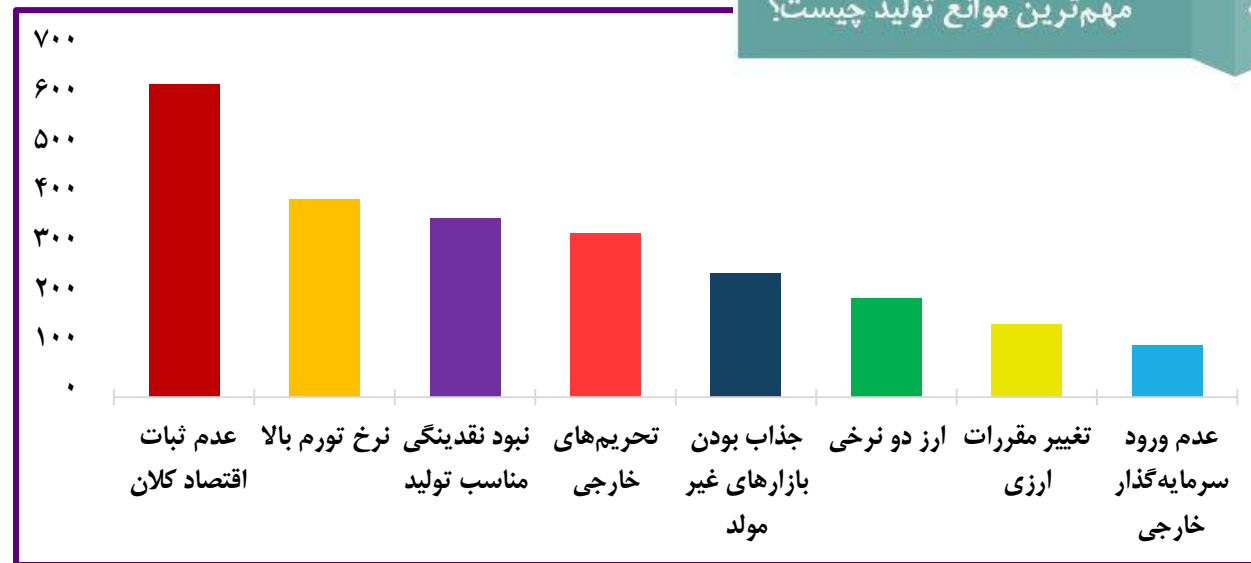
تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیر استاندارد و تقلبی در بازار

وجود رقابت غیر منصفانه شرکت های دولتی یا شبه دولتی در بازار

مأخذ: مرکز پژوهش های اتاق ایران، پایش ملی محیط کسب و کار ایران

نظر سنجی وزارت صمت از ۹۵۵ فعال اقتصادی

۱ مهم ترین موانع تولید چیست؟

۲ کدام دستگاه ها بیشترین نیاز به بازنگری فرایندها را دارند؟

- تحول در شبکه بانکها
- سازمان امور مالیاتی
- امورات بیمه ای کارکنان بنگاهها

۳ در راهبری فرآیند تولید کدام فرآیند وزارت صمت نیاز به اصلاح بیشتری دارد؟

- صدور مجوزهای صنعتی
- موضوعات مرتبط با شهرک های صنعتی
- موضوعات مرتبط با واردات

۴ اولویتهای سیاستگذاری در سال ۱۴۰۰؟

- پیگیری برای مقررات زدایی از بخش تولید
- ارائه مشوق سرمایه گذاری
- جدا سازی بخش تولید از بازرگانی

راهکارهای عملیاتی جهت تحقق بخشی به شعار سال

۱ بهبود محیط کسب و کار

- ثبات بخشی به اقتصاد و ارتقای سطح اعتماد فعالان اقتصادی
- بهبود محیط تقنینی و مقرراتی کشور
- مبارزه با فساد و رانت جویی
- مقابله با نفوذ و تبانی در معاملات اداری
- حرکت به سمت فضای رقابتی و شفاف

۲ حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه‌گذاری مولد

- تسریع در حل و فصل مشکلات قضایی فعالان اقتصادی
- پوشش ریسک‌های پیش‌بینی نشده فرا روی تولید
- تسهیل شرایط تأمین مالی بخش‌های تولیدی از سیستم بانکی و بازار سرمایه
- کاهش فشار مالیاتی بر بخش‌های تولیدی
- کاهش فشار تأمین اجتماعی بر بخش‌های تولیدی
- کاهش هزینه‌های تأمین مواد اولیه و ماشین‌آلات بخش‌های تولیدی
- رفع تنگنایهای ارزی و تجارت خارجی بخش‌های تولیدی

راهکارهای عملیاتی جهت بهبود محیط کسب و کار

□ ثبات بخشی به اقتصاد و ارتقای سطح اعتماد فعالان اقتصادی

- ✓ استراتژی و برنامه‌های راهبردی مشخصی برای حذف **محدودیت‌ها و مخاطرات شرایط تحریمی و عضویت در معاهدات بین‌المللی**، پیگیری و اجرا شود.
- ✓ برای کاهش مخاطرات **اجرای بودجه ۱۴۰۰** (موضوع نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق و عوارض گمرکی، کسری بودجه، مالیات بر صادرات مواد خام و با ارزش افزوده پایین) برنامه‌ریزی شود.
- ✓ ضمانت اجرای مصوبات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی افزایش یابد و به‌منظور جلوگیری از اتخاذ تصمیمات متناقض و ناهماهنگ، بین نهادهای موازی با شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی هماهنگی برقرار شود (**اصلاح قانون**).

□ بهبود محیط تقنینی و مقرراتی کشور

- ✓ به‌جای تصویب قوانین جدید، **اصلاح رویه‌های اجرایی** در دستور کار قرار گیرد و راهکار اصلی در این زمینه ساده‌سازی رویه‌ها، **توسعه دولت الکترونیک** است.
- ✓ **فرآیندهای دقیق‌تر برای اخذ نظر از بخش خصوصی و تشکلهای مربوطه** در تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها، آئین‌نامه‌ها و رویه‌های اجرایی، مطابق مواد (۲)، (۳) و (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار تعیین شود (**اصلاح قانون**).

راهکارهای عملیاتی جهت بهبود محیط کسب و کار

□ مبارزه با فساد و رانت جویی

- ✓ **توسعه دولت الکترونیک** به منظور کاستن از بوروکراسی‌های اداری زائد و ساده سازی کارها و جلوگیری از پرداخت رشوه در سطح کشور اولویت داده شود.
- ✓ **عملکرد بازارچه‌های مرزی و مبادی ورود کالا** به منظور جلوگیری از قاچاق کالا به طور جدی توسط گمرک **کنترل شود.**
- ✓ **تخصیصی شدن گمرکات کشور و فرآیندهای ارزیابی در گمرکات** در راستای تسریع در فرایند تجارت خارجی در دستور کار قرار گیرد.

□ مقابله با نفوذ و تبانی در معاملات اداری

- ✓ **نظارت بر اجرای مواد (۱۹)، (۲۰) و (۲۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار** مبنی بر اینکه شرایط یکسان در مناقصات برای بنگاه‌های دولتی و بخش خصوصی، دلایل ترک تشریفات مناقصه در قراردادهای دولتی شفاف شود و پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی، توسعه و ارتقا یابد.
- ✓ **نظارت بر اجرای قانون دائمی نمودن ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (قوای قضائیه و مقننه)**

□ حرکت به سمت فضای رقابتی و شفاف

- ✓ **شورای رقابت** تقویت شود و نهادهای تنظیم‌گر بخشی در بازارهایی که مصداق انحصار هستند، راه اندازی گردند.
- ✓ **کلیه دستگاه‌های اجرایی** مکلف شوند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادها برای بخش‌های خصوصی و تعاونی، در انعقاد قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از **فرم‌های یکنواخت (از جمله در قراردادهای تسهیلات بانکی)** استفاده نمایند.

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه‌گذاری مولد

□ تسریع در حل و فصل مشکلات قضایی فعالان اقتصادی

✓ **حمایت قضایی از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در معامله با دولت**، در مواردی به شرح ذیل، یکی از مهم‌ترین برنامه‌های قوه قضائیه قرار گیرد.

- مطابق با ماده (۳۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، قوه قضائیه مکلف گردد تا قبل از اعلام رأی هیأت داورى (به‌عنوان مرجع ویژه و تخصصی رسیدگی به هرگونه ادعا و شکایت مربوط به امر واگذاری)، از ورود مراجع و مقامات قضایی به طرح دعوای کیفری علیه مجریان امر خصوصی‌سازی یا اقامه دعوای حقوقی برای بطلان قرارداد واگذاری، ممانعت به عمل آورد.

- هیأت داورى مرجع فصل‌الخطاب رسیدگی به دعوای خصوصی‌سازی باشد و در صورت نیاز به تجدیدنظر، رأی داورى به‌عنوان شعبه بدوی منظور شده و صدور رأی تجدیدنظر به شعب دادگاه تجدیدنظر با حضور سه قاضی مطلع با امان نظر به رأی هیأت داورى ارجاع گردد.

- در صورتی که طبق تشخیص هیأت داورى، ایراد وارده به قرارداد واگذاری ناشی از قصور خریدار نباشد (نظیر شرکت کشت و صنعت مغان)، با توجه به حقوق شرعی و قانونی مالکیت خریدار، در اصل واگذاری بنگاه توسط مراجع قضائی خللی وارد نشود و ایرادات احتمالی در روند واگذاری توسط سازمان خصوصی‌سازی یا هیأت واگذاری به‌صورت مستقل بررسی گردد.

✓ **قوه قضائیه و دولت ملزم به تسریع در تشکیل دادگاه‌های تجاری** (علاوه بر تهران، در سایر استان‌ها) و **تنظیم و تصویب قانون آیین دادرسی تجاری با**

اخذ نظر از اتاق ایران حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰ شوند. (ماده (۲۹) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار)

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه‌گذاری مولد

□ پوشش نا اطمینانی‌ها و ریسک‌های فراروی تولید

✓ در تمامی قراردادهای سرمایه‌گذاری که بخشی از سرمایه‌گذاری به شکل ارزی است (از محل دارایی‌های خارجی بانک مرکزی یا صندوق توسعه ملی)، **دولت** متعهد شود که در صورت جهش نرخ ارز، بخشی از منابع حاصل از تجدید ارزیابی دارایی‌های خارجی بانک مرکزی و تجدید ارزیابی دارایی‌های ارزی صندوق توسعه ملی را **صرف تسویه بدهی سرمایه‌گذاران با شروط معین** کند.

✓ کلیه دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های تابعه آنها که برای خرید تجهیزات و یا اجرای پروژه‌های خود با واحدهای تولیدی قرارداد منعقد می‌کنند، موظف شوند **مفاد قراردادها** را به گونه‌ای تنظیم کنند که امکان تعدیل قرارداد براساس نرخ تورم و امکان تعیین جریمه برای کارفرما در صورت تأخیر در پرداخت به‌موقع مطالبات فراهم شود.

✓ **هزینه اضافی استهلاک**، در **تکنولوژی‌های جدید** مورد پذیرش قرار گیرد و به‌موجب آن واحدهای اقتصادی مجاز شوند آن بخش از دارایی‌های ثابت استهلاک‌پذیر را که برای بازسازی، جایگزینی خطوط تولید یا توسعه و تکمیل خریداری کرده‌اند، با **دو برابر نرخ یا نصف مدت استهلاک پیش‌بینی شده**،

مستهلك کنند (تبصره (۳) ماده (۱۵۰) اصلاحیه بهمن ۱۳۸۰ قانون مالیات‌های مستقیم).

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه‌گذاری مولد

□ تسهیل شرایط تأمین مالی بخش‌های تولیدی از سیستم بانکی و بازار سرمایه

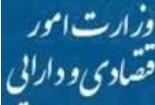
✓ **اعتبارسنجی و اهلیت‌سنجی** متقاضیان تسهیلات بانکی، **به‌جای اخذ وثایق و سپرده بانکی** در ارائه تسهیلات از سوی بانک‌ها در دستور کار قرار گیرد.

✓ فرمول محاسبه تسهیلات سرمایه در گردش واحدهای تولیدی براساس نسبت **۱۴۰ درصد میزان فروش سال ۱۳۹۸** اصلاح گردد و دوره بازپرداخت تسهیلات سرمایه در گردش از یک سال به دو سال افزایش یابد.

✓ بانک مرکزی مکلف گردد در چارچوب ضوابط شورای پول و اعتبار نسبت **رفع محدودیت‌های ذی‌نفع واحد صرفاً برای واحدهای تولیدی بزرگ** اقدام نماید.

✓ آیین‌نامه اجرایی **بند «و» تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۴۰۰** به نحوی تنظیم و تصویب شود که اولویت بر **تهاتر بدهی کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی** که دارای مطالباتی از شرکت‌های دولتی بوده و از طرفی تعهداتی نسبت به دستگاه‌های اجرایی دولتی و بانک‌های عامل دارند، مبنای عمل قرار گیرد.

✓ امکان افزایش سهام شناور شرکت‌ها از طریق **افزایش سرمایه با سلب حق تقدم** فراهم شود.

✓ امکان **انتشار سقف** معینی از سهام شرکت‌های کوچک و متوسط تحت عنوان افزایش سرمایه در بازار بورس، فراهم گردد.

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه گذاری مولد

□ کاهش فشار مالیاتی بر بخش‌های تولیدی

وزارت امور
اقتصادی و دارایی

✓ **فرآیند استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان**، از طریق دسترسی برخط ادارات کل امور مالیاتی به سامانه رفع تعهد ارزی بانک مرکزی، تسریع شود.

✓ **سازمان امور مالیاتی فرمت استاندارد** را جهت پذیرش خود اظهاری مودی و عدم درخواست مدارک و مستندات از وی، با در نظر گرفتن مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و مشارکت نمایندگان اتاق ایران تهیه و ابلاغ نماید. (بند (۱۸) بخشنامه نحوه رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش‌های بانکی)

✓ **لیست شرکتهای ممنوع المعامله** (شرکتهای صوری) در پورتال وزارت امور اقتصادی و دارایی در بازه‌های زمانی معقول بروزرسانی شود و از **هرگونه عطف به ماسبق شدن اجرائیات و اخذ جریمه از فعالان اقتصادی** به واسطه معامله با شرکتهایی که بعداً به لیست سیاه اداره دارایی اضافه می‌شوند، ممانعت به عمل آید.

✓ **سامانه جامع مالیاتی و ماده (۹۷) قانون مالیات‌های مستقیم مبنی بر الکترونیکی شدن حسابرسی مالیاتی دفاتر واحدهای اقتصادی**، به منظور قطع ارتباط مودی و ممیز مالیاتی و تسهیل در امور مالیات ستانی، **توسط سازمان امور مالیاتی به طور کامل اجر گردد.**

وزارت امور
اقتصادی و دارایی

✓ **سقف رسیدگی به پرونده‌های مطروحه در اداره کل امور مالیاتی (موضوع کمیسیون ماده ۲۵۱ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم در استان‌ها) به ۲ میلیارد ریال** برای پرونده‌های حقیقی و **۳۰ میلیارد ریال** برای پرونده‌های حقوقی افزایش یابد.

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه‌گذاری مولد

□ کاهش فشار تأمین اجتماعی بر بخش‌های تولیدی

✓ **بند (ث) تبصره (۵) قانون بودجه ۱۴۰۰ اصلاح گردد** به نحوی که کارفرمایان واحدهای تولیدی و اصناف که حداقل به مدت یکسال از زمان تقسیط، ببر مبنای ۵۰ درصد از فهرست بهمن ماه ۱۳۹۸ و یا لیست خرداد ۱۳۹۹، نیروی کار خود را حفظ یا افزایش داده اند و لیست بیمه کارکنان خود را در طول دوره تقسیط ارسال می کنند، از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون و حداکثر تا پایان سال جاری، مطابق با قوانین از **بخشودگی جریمه‌های متعلقه و سایر جریمه‌ها برخوردار شوند**.

✓ **شورای عالی تأمین اجتماعی** در راستای رعایت اصل سه‌جانبه‌گرایی **احیا گردد**.

✓ مطابق با ماده (۴۷) قانون تأمین اجتماعی، **سازمان تأمین اجتماعی** از ورود به حسابرسی دفاتر فعالان اقتصادی **خودداری نماید** و **بازرسی صرفاً براساس فهرست حقوق و دستمزد برای سال آخر** صورت گیرد.

✓ مطابق با ماده (۴۶) قانون تأمین اجتماعی، **تقسیم بدهی بدون اخذ وثیقه** انجام گیرد. در غیر این صورت، تقسیط بدهی در شعبات تأمین اجتماعی با **ایجاد رویه‌ای واحد برای همه مشمولین** در اخذ وثایق نظیر چک، سفته و غیره به جای ضمانت‌نامه بانکی ملاک عمل قرار گیرد.

✓ **ترکیب هیئت‌های تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی** اصلاح گردد، به نحوی که تعداد اعضا در هیئت‌های بدوی به ۳ نفر کاهش یابد و نماینده وزیر **تعاون کار و رفاه اجتماعی** در هیأت‌های فوق، از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و یا سایر مراجع به غیر از سازمان تأمین اجتماعی با استقلال رای در تصمیم‌گیری، انتخاب و معرفی شود.

✓ **نرم افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی**، به منظور پذیرش خود اظهاری کارفرمایان در قراردادهای (اعم از دائم، موقت، کتبی و شفاهی) اصلاح گردد، به نحوی که به کارفرمایان اجازه داده شود، حقوق و دستمزد کارگران را مطابق با توافق انجام گرفته با کارگر در سامانه ثبت نمایند.

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه گذاری مولد

ادامه - کاهش فشار تأمین اجتماعی بر بخش های تولیدی

✓ **ثبت اطلاعات و تعهد ابلاغ** در سامانه الکترونیک سازمان تأمین اجتماعی برای کلیه اشخاص حقوقی با **قید شناسه ملی شرکت ها به جای کد ملی مدیر عامل** انجام گیرد.

✓ **بخشنامه ۹ جدید درآمد** به منظور ایجاد وحدت رویه در خصوص **بیمه مدیران موظف هیات مدیره غیر دولتی**، برای کلیه واحدهای اجرایی سازمان تأمین اجتماعی، لازم الرعایا شود و مکاتبات مغایر آن ابطال گردد.

✓ مشکل طولانی بودن مدت زمان صدور مفاصا حساب تأمین اجتماعی، از طریق **کاهش مدت زمان محاسبه و اعلام بدهی توسط سازمان تأمین اجتماعی**، دریافت الکترونیکی اطلاعات از شرکت ها و **صدور مفاصا حساب به صورت آنلاین** رفع گردد.

□ کاهش هزینه های تأمین مواد اولیه و ماشین آلات بخش های تولیدی

✓ از دسترسی واحدهای تولیدی به ویژه بنگاه های کوچک به **مواد اولیه** پس از کشف قیمت در بورس کالا اطمینان حاصل شود.

✓ از **تصویب ماده (۳)** در «طرح جهش تولید دانش بنیان» در راستای ممانعت از افزایش هزینه های واردات مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز بخش تولید، **جلوگیری شود.**

✓ مالیات بر ارزش افزوده پرداختی برای نهادهای مورد نیاز در فرآیند تولید ماشین آلات و تجهیزات سرمایه ای استرداد شود و فروش آنها با **نرخ صفر مالیاتی** انجام گیرد.

راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه گذاری مولد

□ رفع تنگنایهای ارزی و تجارت خارجی بخش‌های تولیدی

✓ با توجه به منوط شدن معافیت‌های مالیاتی و جایزه‌های صادراتی به بازگشت ارز حاصل از صادرات، براساس جزء (۷) از بند (ق) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۰، **آیین‌نامه مدت‌زمان مجاز برای رفع تعهد ارز** با توجه به ویژگی‌های کالاهای صادراتی از قبیل اقلام کشاورزی، فرش و صنایع دستی، خدمات فنی و مهندسی و سایر گروه‌های کالایی تدوین شود.

✓ **روش محاسبه قیمت پایه‌های صادراتی** اصلاح گردد به نحوی که براساس قیمت‌های جهانی و قیمت‌های بازارهای هدف صادراتی باشد. برای تحقق این مهم برگزاری جلسات مداوم توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی با حضور نمایندگان از اتاق ایران، گمرک، وزارت صمت و بانک مرکزی ضرورت دارد.

✓ **امکان گزارش‌گیری برخط وضعیت رفع تعهد ارزی** از سوی صادرکنندگان در **سامانه‌های گمرک و بانک مرکزی** فراهم شود و همچنین امکان **دسترسی برخط ادارات کل امور مالیاتی استان‌ها به سامانه بانک مرکزی** جهت اصلاح از وضعیت رفع تعهد ارزی صادرکنندگان و به منظور استرداد به‌موقع مالیات بر ارزش افزوده با رعایت مفاد مربوطه در قانون رفع موانع تولید میسر گردد.

✓ **عضویت در تشکلهای اقتصادی وابسته به اتاق ایران** به‌عنوان **مشوق جهت افزایش سقف صادرات** و همچنین به منظور **راستی‌آزمایی اهلیت صادرکنندگان و جلوگیری از فعالیت کارتهای به اصطلاح یکبار مصرف** برای مبادرت به امر صادرات الزامی شود. شایسته ذکر است که در اتاق ایران **سیستم ارزیابی عملکرد تشکلهای اقتصادی وابسته به اتاق ایران** وجود دارد.

✓ **امکان استفاده از بیمه‌نامه و سفته** به‌منظور **تضامین صادرات** در راستای ممانعت از کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی، سوق یافتن منابع از بخش‌های مولد به سیستم مالی کشور و بازگشت نقدینگی به چرخه تولید کشور فراهم گردد. (مطابق با ماده (۱) قانون امور گمرکی و مواد (۳۰۷) تا (۳۰۹) قانون تجارت)

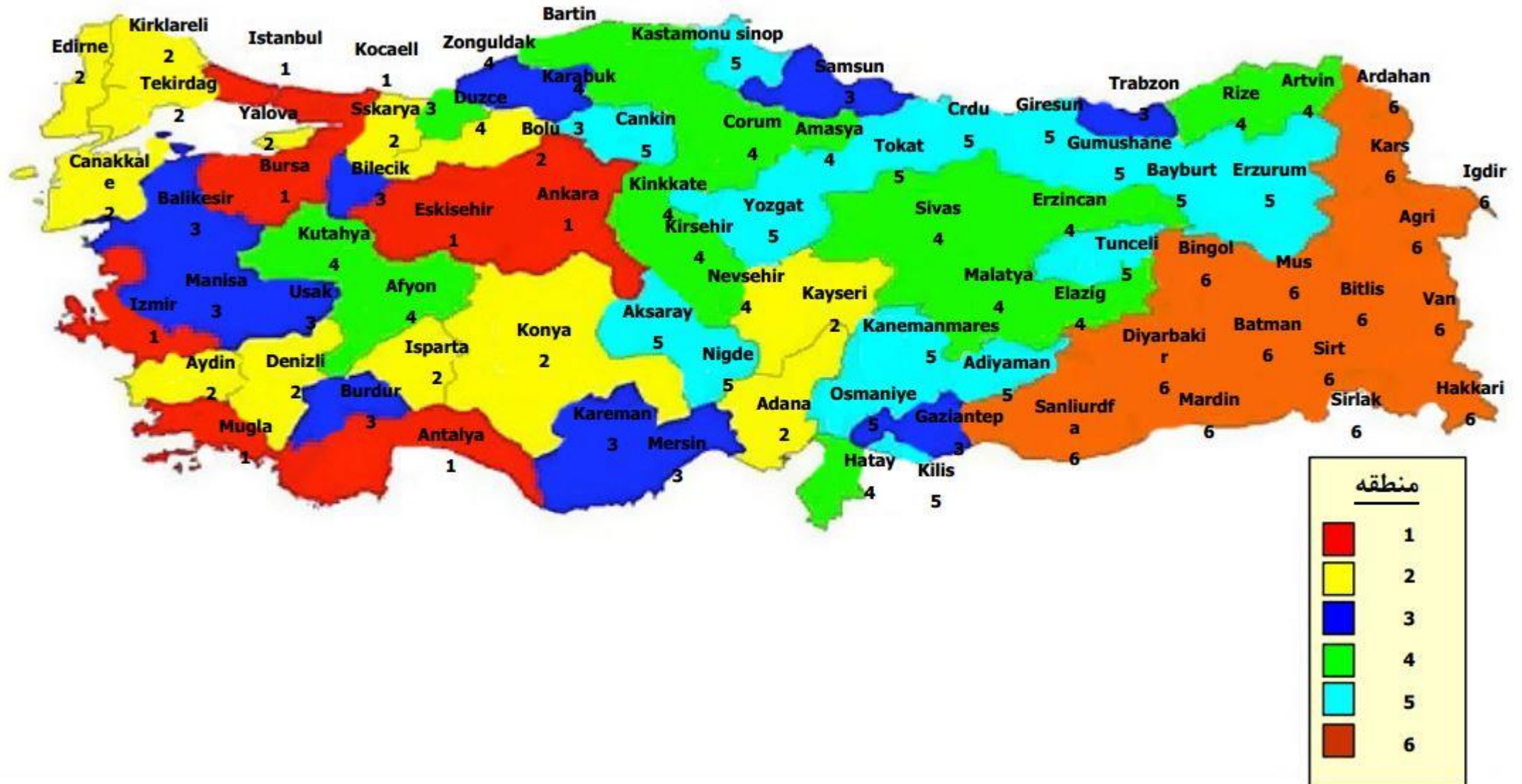
راهکارهای عملیاتی جهت حمایت عملیاتی از اکوسیستم سرمایه‌گذاری مولد

ادامه- رفع تنگنایهای ارزی و تجارت خارجی بخش‌های تولیدی

✓ **استانداردهای اجباری و تشویقی** تعریف شده توسط سازمان ملی استاندارد در حوزه‌های صادرات و واردات به صورت مرتب با استانداردهای بین‌المللی تطبیق داده شوند و به سرعت اعلان عمومی شوند.

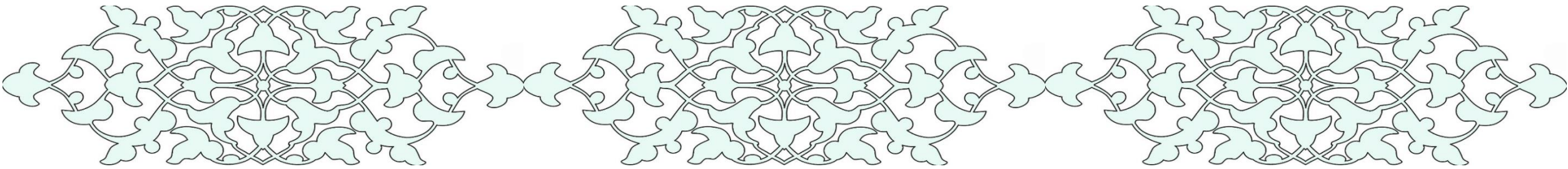
✓ **سند آمایش سرزمین** با رویکرد حمایت از سرمایه‌گذاری و بهره‌گیری از امکانات، فرصت‌ها، ظرفیت‌ها موجود در سطح کشور **کاربردی گردد.**

آمایش منطقه‌بندی برای ارائه مشوق‌های سرمایه‌گذاری در ترکیه در سال ۲۰۱۳

مشوق‌های سرمایه‌گذاری در ترکیه بر حسب منطقه بندی‌های آمایشی در سال ۲۰۱۳

مشوق‌ها	حقوق گمرکی	معافیت از مالیات ارزش افزوده	تخفیف‌های مالیاتی	جبران هزینه نیروی کار	تخصیص زمین	حمایتهای بهره بانکی	تخفیف مالیات بر درآمد	یارانه حقوق نیروی کار	بازگشت مالیات بر ارزش افزوده
سرمایه گذاری های عمومی	✓	✓							
نواحی واقع در منطقه 1	✓	✓	✓	✓	✓				
نواحی واقع در منطقه 2	✓	✓	✓	✓	✓				
نواحی واقع در منطقه 3	✓	✓	✓	✓	✓				✓
نواحی واقع در منطقه 4	✓	✓	✓	✓	✓				✓
نواحی واقع در منطقه 5	✓	✓	✓	✓	✓				✓
نواحی واقع در منطقه 6	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓
مقیاس های تولیدی بزرگ	✓	✓	✓	✓	✓	×	تنها در منطقه 6	تنها در منطقه 6	
طرح های راهبردی	✓	✓	✓	✓	✓	✓	تنها در منطقه 6	تنها در منطقه 6	✓
طرح های دارای اولویت	✓	✓	✓	✓	✓	✓	تنها در منطقه 6	تنها در منطقه 6	

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

تولید؛ پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها
(الزامات و راهکارها)
خرداد ۱۴۰۰

فصل مشترک

برنامه اقدام پیشنهادی وزارت امور اقتصادی و دارایی
برای تحقق شعار سال ۱۴۰۰
ویرایش: ۱۴۰۰/۱/۲۱

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

الف) مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار

✓ حتی‌الامکان از تصویب قوانین جدید ممانعت به عمل آید و نظارت کارآمد بر حسن اجرای صحیح قوانین و مقررات موجود اعمال شود. تجربه کشورهای موفق نشان می‌دهد بیش از تصویب قانون و مقررات، اصلاح رویه‌های اجرایی در بهبود محیط کسب و کار مهم هستند و راهکار اصلی ساده‌سازی رویه‌ها، توسعه دولت الکترونیک با مشارکت اتاق‌های سه‌گانه است که برخی از مصادیق تحقق این مهم، عبارتند از:

- مهندسی مجدد فرآیندهای مربوط به شروع و توسعه کسب و کارها (۱۰ درصد از تعداد کل مجوزهای رسمی در حال صدور کشور)
- ایجاد بستر فنی برای تولید و تخصیص کد یکتا برای کلیه مجوزهای صادر شده در کشور و اتصال مراجع صدور مجوز برای دریافت
- ایجاد پلتفرم پنجره واحد سرمایه‌گذاری استانی
- طراحی و پیاده‌سازی سامانه اطلاعاتی جهت اطلاع هرگونه بازدید و مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرایی به واحدهای تولیدی
- طراحی و پیاده‌سازی سامانه افشای فساد در سازمان‌ها و نهادهای درگیر با فعالان اقتصادی
- ایجاد پنجره واحد خدمات شهر تهران
- عملیاتی سازی سامانه ثبت وثایق مبتنی بر روش‌شناسی بانک جهانی
- ی راه‌اندازی سامانه‌ای برای تسریع در رسیدگی به شکایات و اعتراضات فعالان اقتصادی از کلیه دستگاه‌های اجرایی خدمات‌رسان به بخش تولید
- توسعه و تکمیل پنجره واحد خدمات الکترونیکی مؤدیان مالیاتی
- توسعه و تکمیل اجرای ابلاغ الکترونیکی در کلیه فرآیندها و منابع مالیاتی
- رفع نواقص و کاستی‌های سامانه جامع تجارت ایران
- توسعه و ارتقای پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات موضوع ماده (۲۳) قانون برگزاری مناقصات به پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی (شامل اطلاعات کلیه معاملات متوسط و بزرگ بخش عمومی نظیر خرید، فروش و اجاره به تفکیک دستگاه و موضوع و همچنین به تفکیک شهرستان، استان و ملی)
- تکمیل سامانه بازار الکترونیکی طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری زیرساختی
- طراحی سامانه یکپارچه تسهیلات ریالی و ارزی توسط بانک مرکزی (به‌منظور شفاف‌سازی میزان سود تسهیلات، میزان تسهیلات و یکسان‌سازی روش محاسبه سود و جرایم)

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

ب) تسهیل مالیات ستانی

✓ هزینه اضافی استهلاک، در تکنولوژی‌های جدید مورد پذیرش قرار گیرد و به‌موجب آن واحدهای اقتصادی مجاز شوند آن بخش از دارایی‌های ثابت استهلاک‌پذیر را که برای بازسازی، جایگزینی خطوط تولید یا توسعه و تکمیل خریداری کرده‌اند، با دو برابر نرخ یا نصف مدت استهلاک پیش‌بینی شده، مستهلک کنند (تبصره (۳) ماده (۱۵۰) اصلاحیه بهمن ۱۳۸۰ قانون مالیات‌های مستقیم احیا شود).

✓ اخذ مالیات از درآمدهای پنهان و کسب‌وکارها، از طریق اجرای صحیح و همه شمول قانون "پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان" انجام شود، به‌نحوی که:

- الزام کلیه اصناف به نصب صندوق مکانیزه فروش و کارتخوان از طریق مشروط ساختن کلیه معافیت‌ها و تخفیف‌های مالیاتی اصناف به استفاده از صندوق‌های مکانیزه فروش
- حذف ممیز محوری و ممانعت از اعمال شیوه خودسرانه علی‌الراس در فرآیند اخذ مالیات بر ارزش‌افزوده

✓ سامانه جامع مالیاتی و ماده (۹۷) قانون مالیات‌های مستقیم مبنی بر الکترونیکی شدن حسابرسی مالیاتی دفاتر واحدهای اقتصادی، به‌منظور قطع ارتباط مؤدی و ممیز مالیاتی و تسهیل در امور مالیات ستانی توسط سازمان امور مالیاتی به‌طور کامل اجر گردد.

✓ استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده صادرکنندگان، از طریق دسترسی برخط ادارات کل امور مالیاتی به سامانه وضعیت رفع تعهد ارزی بانک مرکزی، ظرف مدت ۲ هفته اجرایی شود.

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

ج) تسهیل امور گمرکی

✓ موانع پیش‌روی واردات نهاده‌های تولید (شامل مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای، ماشین‌آلات و تجهیزات) مورد نیاز بخش تولید به شرح ذیل تسهیل و رفع گردد:

- پرداخت حقوق گمرکی در انتهای تشریفات گمرکی
- برقراری امکان ترخیص نسبه برای تأمین حقوق ورودی
- برقراری امکان اظهار در صورت انقضای تاریخ ثبت سفارش
- برقراری امکان ترخیص ۹۰ درصدی کالاهای مزبور بدون دریافت کد رهگیری بانکی
- رفع الزام تعاونی‌های مرز نشینان برای ارائه کارت بازرگانی جهت صدور گواهی مبدأ (با عنایت به آنکه این دست از شرکت‌ها برای انجام صادرات و واردات معاف از داشتن کارت بازرگانی می‌باشند)

✓ موانع قانونی و مقرراتی در پذیرش ضمانت‌های صادر شده توسط صندوق ضمانت صادرات به‌عنوان تضمین در ورود موقت مواد اولیه برای پردازش و صادرات فرآورده‌های نفتی و مشتقات مایع نفت و گاز رفع شود.

✓ مطابق با ماده (۱) قانون امور گمرکی و مواد (۳۰۷) تا (۳۰۹) قانون تجارت، امکان استفاده از بیمه نامه، سفته به‌جای تضامین صادرات برای جلوگیری از کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی، سوق یافتن منابع از بخش‌های مولد به سیستم مالی کشور و بازگشت نقدینگی به چرخه تولید کشور فراهم گردد.

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

ادامه - تسهیل امور گمرکی

✓ امکان تهاتر بدهی‌های صادرکنندگان بابت حقوق ورودی مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز، با مطالبات ایشان از محل استرداد مالیات بر ارزش افزوده فراهم شود.

✓ هوشمند سازی گمرکات و تقویت کنترل‌های محسوس و نامحسوس در گمرکات در راستای تسریع در فرایند تجارت خارجی و مقابله با قاچاق، در مواردی به شرح

ذیل، در اولویت قرار گیرد:

- تخصیصی شدن گمرکات کشور
- تجهیز مبادی ورودی و خروجی کشور به تجهیزات و ابزارهای کنترلی پیشرفته
- استقرار ۱۱ دستگاه ایکس ری کامیونی و کانتنری در ۱۰ گمرک کشور
- تقویت حسابرسی پس از ترخیص در گمرک
- توسعه طرح نظارت هوشمند گمرکی با بکار گیری داده‌کاوی
- توسعه ارزش‌گذاری هوشمند گمرکی با به کارگیری داده‌های حجیم
- استفاده از تجهیزات پیشرفته کنترلی نظیر RFID و پلاک خوان
- توسعه موبایل گمرک و شبکه فعالان مجاز
- توسعه انتخاب هوشمند محموله برای ارزیابی

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

(د) تسهیل تأمین مالی و سرمایه‌گذاری

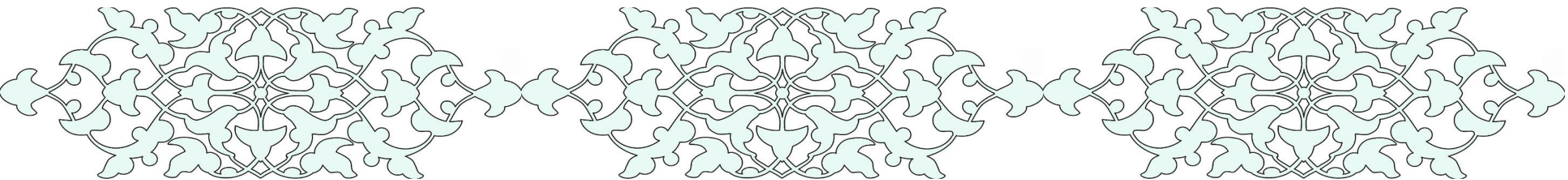
- ✓ تسریع و نهایی‌سازی لایحه توثیق بانکی و فراهم آوردن امکان توثیق طیف گسترده‌تری از دارایی‌ها فراهم شود.
- ✓ حرکت به سمت اعتبارسنجی و اهلیت سنجی متقاضیان تسهیلات بانکی، به‌جای اخذ وثایق و سپرده بانکی در ارائه تسهیلات از سوی بانک‌ها در دستور کار قرار گیرد.
- ✓ بانک‌ها ملزم شوند تضامین و وثایق نقدی واحدهای تولیدی که بابت دریافت تسهیلات در سیستم بانکی بلوکه شده است، هر ساله متناسب با میزان خالص بدهی واحدهای تولیدی به سیستم بانکی و یا در قبال دریافت تضامین غیر نقدی، آزاد کنند.
- ✓ بانک مرکزی مکلف گردد در چارچوب ضوابط شورای پول و اعتبار نسبت به رفع محدودیت‌های ذی‌نفع واحد صرفاً برای واحدهای تولیدی بزرگ اقدام نماید.
- ✓ مطابق با ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر، فروش داراییهای مازاد بانک‌ها تسریع شود و از ورود بانک‌ها به فعالیت‌های بنگاه‌داری ممانعت به عمل آید.
- ✓ آیین‌نامه اجرایی بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به نحوی تنظیم و تصویب شود که اولویت بر تهاتر بدهی کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی که دارای مطالباتی از شرکت‌های دولتی بوده و از طرفی تعهداتی نسبت به دستگاه‌های اجرایی دولتی و بانک‌های عامل دارند، مبنای عمل قرار گیرد.
- ✓ تعیین تکلیف واحدهای تملیک شده توسط بانک‌ها با اولویت واگذاری به صاحبان واحدها، واگذاری به اشخاص دارای اهلیت و یا جذب سرمایه‌گذار جدید در خصوص واحدهایی که امیدی برای بازگشت به چرخه تولید برای آنها وجود ندارد، تشکیل گردد.

راهبردها و راهکارهای مشترک وزارت اقتصاد و اتاق‌های ایران و تعاون جهت تحقق بخشی به شعار سال

ادامه- تسهیل تأمین مالی و سرمایه‌گذاری

- ✓ امکان انتشار سقف معینی از سهام توسط شرکت‌های کوچک و متوسط و شرکت‌های جدید(در راستای تسهیل ورود استارت‌آپ‌ها) تحت عنوان افزایش سرمایه در بازار بورس، فراهم گردد.
- ✓ امکان افزایش سرمایه به روش صرف سهام برای شرکت‌های بزرگ و هلدینگ‌ها فراهم گردد.
- ✓ انتشار اوراق بدهی شرکتی از طریق متنوع‌سازی وثایق قابل پذیرش برای انتشار و یا حذف شرط ضمانت و وثیقه و جایگزینی آن با رتبه سنجی شرکت‌های متقاضی، تسهیل شود.
- ✓ نرخ صفر مالیاتی در خصوص نقل و انتقال دارایی برای تشکیل صندوق پروژه و یا شرکت‌های سهامی عام پروژه اعمال گردد.
- ✓ تسهیل فرآیند تأمین مواد اولیه از بورس کالا، از طریق حذف الزام به عضویت ۲۰ عضو از شرکت‌های تعاونی تأمین نیاز در سامانه بهین یاب فراهم شود.

باتشكر

